

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 15.01.2021
Published /Yayınlanma 31.03.2021
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Doğrul, H., Yanpar Yelken, T. & Kılıç, F. (2021). Okul öncesi eğitimi bünyesindeki farklı kurumlarda yer alan anasınıflarında aile katılımı çalışmalarının ebeveyn ve öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(67), 683-695.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2332>

Hikmet DOĞRUL

<https://orcid.org/0000-0002-0514-2505>

Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Mersin / TÜRKİYE

Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN

<https://orcid.org/0000-0002-0800-4802>

Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Mersin / TÜRKİYE

Doç. Dr. Fiğen KILIÇ

<https://orcid.org/0000-0002-2546-2549>

Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Mersin / TÜRKİYE

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BÜNYESİNDEKİ FARKLI KURUMLARDA YER ALAN ANASINIFLARINDA AİLE KATILIMI ÇALIŞMALARININ EBEVEYN VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

EXAMINATION OF FAMILY PARTICIPATION ACTIVITIES IN PARENTS AND TEACHERS' OPINIONS OF PRESCHOOL CLASSES IN DIFFERENT INSTITUTIONS IN PRESCHOOL EDUCATION

ÖZET

Bu araştırma ile okul öncesi eğitimi bünyesindeki farklı kurumlarda yer alan ana sınıflarında aile katılımı çalışmalarının ebeveyn ve öğretmen görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma betimsel nitelikte olup ebeveynlere yönelik uygulanan ölçek ve öğretmenlere uygulanan anket olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. Araştırma sonucuna göre ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına ilişkin görüş düzeyleri "yüksek" düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri okul türlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenleri boyutunda ise öğretmenlerin, aile katılımı çalışmalarına sınıf içi etkinliği olarak yer verdikleri; aile katılımı çalışmalarının çocukların sosyal-duygusal gelişimlerine katkı sağladığı, aile katılımı çalışmalarını uygulama sürecinde ebeveynlere yönelik sorunların daha çok yaşandığı, aile katılımı çalışmalarının artırılması adına ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarını uygulama sürecine dair eğitim almaları gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca okul öncesi öğretmenleri ebeveynlerin bu eğitimi almadan aile katılımı çalışmalarının amacına ulaşamayacağına dair ebeveynlerle ortak görüş belirttikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Okul Öncesi Eğitim. Aile Katılımı.

ABSTRACT

This research, it was aimed to examine the family participation studies with the main classes in different institutions in pre-school education according to the views of parents and teachers. Application and application of the requirements for this study. According to the search results, the level of parental involvement in family involvement was found to be 'high'. It was found that the level of opinions of parents about family involvement work showed a meaningful difference according to school types. Pre-school teachers should be encouraged to participate in family involvement activities in the classroom, internally participated activities, domestic participation, family involvement activities will contribute to children's social-emotional development, family participation is more problematic with the parents during the education implementation, Also teachers and parents agreed that they would not be able to reach the goal of parental involvement without training.

Keywords: Pre-school education, Parent Involvement.

Issue/Sayı: 67

Volume/Cilt: 8

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

1. GİRİŞ

Okul öncesi dönem doğumdan zorunlu eğitim çağına kadar olan zaman aralığını kapsamakta olup, bireyin yaşamındaki önemli kritik evrelerinden biridir. Okul öncesi eğitimi alarak ilkökula başlayan bireylerin birçok yönden okul öncesi eğitimi almamış bireylere göre avantaj sağladıkları çalışmalar tarafından ortaya konmuştur (Kaiser ve Bauer, 2017; Manigo ve Allison, 2017; Duncan ve Magnuson, 2013). Okul öncesi eğitim programı, okul öncesi dönemindeki çocukların dönem özellikleri dikkate alınarak tasarlanmalı ve uygulanmalıdır (Barnett, Carolan, Fitzgerald ve Squires, 2012). Okul öncesi eğitime başlayan bireyler hem hayata hem de zorunlu eğitimin ilk basamağına öğretmenlerin rehberliğinde okul öncesi eğitim programı uygulamaları esas alınarak hazırlanmaktadır. Okul öncesi eğitim programının başarılı olabilmesi adına gerekli koşullardan birisi de ebeveynlerin okul süreçlerine dahil edilmesi gerekliliğidir (Hornby ve Lafaele, 2011). Bu bağlamda; okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programının işlevselliğini ve başarısını artırma adına ebeveynleri tanımaya özen göstermeli, iletişim sürecini etkin bir şekilde organize etmeli ve ebeveynleri eğitim süreçlerine dahil etmeye gayret göstermelidir (Güler Yıldız, 2017). Aile katılımı terimi, ailelerin çocuklarının eğitimi desteklemeye yönelik, okulla aile arasında planlanmış iletişim ve etkileşim sürecine dahil olması şeklinde tanımlanabilir. The National Parent Teacher Association (2015), aile katılımı terimini çocuğun doğumundan yetişkinliğe kadar eğitimi ve gelişimi konularında ailelerin her yönüyle çocuğun eğitimin sürecine katılma faaliyetleri olarak tanımlamaktadır. Aile katılımı çalışmaları, çocuğun sosyal-duygusal gelişimi ve akademik başarılarını, ailenin ise eğitim öğretim sürecine ilişkin farkındalıklarını geliştirerek ebeveynlerin çocukların eğitimin sürecine katılım oranını arttırmayı amaçlar. Ailelerin eğitime katılım oranı, okuldaki eğitim faaliyetlerinin aileler tarafından okul dışında da sürdürülerek eğitimde sürekliliği sağlar ve bu durum çocuğun akademik başarısına olumlu yansır (Ho ve Kwong, 2013; Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013).

Alan yazın incelendiğinde; aile katılımı programlarını içeren eğitim uygulamalarının çocukların gelişimleri üzerindeki etkilerine yönelik çalışmalar önemli yer tuttuğu ve aile katılımı çalışmalarının çocukların gelişimleri üzerinde olumlu yansımaları olduğu vurgulanmaktadır (Anders, Grosse, Rossbach, Ebert ve Weinert, 2013; Arnold, Zeljo, Doctoroff ve Ortiz, 2008; Ekinci Vural, 2012; Temel, 2001; Turner, Richards ve Sanders 2007). Ebeveynler eğitim sürecinde yer alarak hem çocuklarının gelişimi hem de eğitim sürecine yönelik önemli kazanımlar elde ederler (Epstein, 1995; akt.; Epstein, 2018; Henderson, 1987; akt.; McKay, Atkins, Hawkins, Brown ve Lynn, 2003). Ebeveynlerin okul öncesi eğitim süreçlerinin işleyişini öğrenmesi, okul öncesi eğitim programının amaç ve yürütülmesine ilişkin farkındalık oluşturması ile okula bakış açıları olumlu yönde gelişmektedir. Çocukların ilerideki okul başarısını etkileyecek unsurların kontrol altına alınabilmesi okula karşı olumlu tutumlara sahip ebeveynler ve okul iş birliği süreci ile gerçekleşir (Gürşimşek, Kefi ve Girgin, 2007). Ebeveynlerin okul sürecine katılım sağlaması çocukların akademik başarısına katkı sağlar (Çinkır ve Nayır, 2017). Okul öncesi eğitim sürecinin işlevselliği ve başarılı kılma adına ebeveynleri de okul yaşamının parçası haline getirmek gerektiği belirtilmektedir (Seçkin ve Koç, 1997; Zembat ve Unutkan 2001). Kandır'a (2005) göre, eğitim kurumlarında verilen eğitimin evde ebeveynler tarafından aynı amaç doğrultusunda desteklenmediği takdirde kalıcı davranış değişikliği oluşturmak güçtür. Kaliteli bir okul öncesi eğitim programının uygulanması için okul süreçlerine ebeveyn katılımlarının da sağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda; ebeveynlerin okul içi ve okul dışı eğitim-öğretim sürecinde özellikle okul öncesi eğitim kademesinden başlayarak eğitim sisteminin her kademesinde aktif birer katılımcısı olmalarının önemi görülmektedir (Morrison, 2006). Ebeveynler, okul öncesi eğitimi uygulama sürecinde ve araştırmalarında önemli katılımcı iş birlikçilerdir (Siraj-Blatchford, Muttock, Sylva, Gilden ve Bell, 2002). Ebeveynler eğitim sürecinde aile katılımı çalışmalarında öğrenen ve öğreten olma, danışman ve destekleyici olma rollerini üstlenmektedir (Cömert ve Güleç, 2004). Son yıllarda Türkiye'de eğitim sürecinde aile katılımına yönelik çalışmaların sayısında artış olmasına rağmen, bu çalışmalar içerisinde okul öncesi sınıflarında uygulanan aile katılımı çalışmalarının anaokulu bünyesindeki ana sınıfları, ilkökul bünyesindeki anasınıfları, lise bünyesindeki anasınıfları gibi farklı bünyelere göre aile katılımı çalışmalarının karşılaştırılmasını ele alan çalışmalara dair boşluk olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, çocuğu ilkökul ve ana okul bünyesindeki anasınıflarında okul öncesi eğitimi alan ebeveynlerin, aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşlerini incelemek ve ilkökul ve ana okul bünyesindeki anasınıflarında okul öncesi eğitimi alan ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşleri arasında fark olup olmadığını belirlemektir. Bu araştırmanın genel amacı, okul öncesi eğitimi

veren anaokulu bünyesindeki anasınıfları ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarının aile katılımı çalışmalarının öğretmen ve ebeveyn görüşlerini belirlemektir. Bu amaca dayalı olarak araştırmanın alt problemleri aşağıda verilmiştir:

1. Anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında eğitim görmekte olan öğrencilerin ebeveynlerinin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşleri nasıldır?
2. Anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında eğitim görmekte olan öğrencilerin ebeveynlerinin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşleri farklılık göstermekte midir?
3. Anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında çalışan öğretmenlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşleri nasıldır?

2. YÖNTEM

Bu araştırma; okul öncesi kurumda görev yapan öğretmenlerin ve okul öncesi kurumlarında eğitim görmekte olan çocukların ebeveynlerinin aile katılım çalışmalarına yönelik tutumlarını ortaya koymaya yönelik bir çalışmadır. Araştırmada tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır. Tarama modeli, araştırmacıların bir evrenin tutumlarını, görüşlerini, davranışlarını veya özelliklerini açıklamak için bir örneklem yaparak bilgi toplandığı nicel bir araştırma desenidir (Creswell, 2017). Bu model, araştırmaya konu olan olayı, bireyi, ya da nesneyi, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlama amacıyla kullanılır (Karasar, 2012). Bu araştırma nitel ve nicel veriler birlikte toplanarak gerçekleştirilmiştir.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Mersin ili Akdeniz ilçesinde, düşük sosyo-kültürel ve ekonomik yapıya sahip ailelerin çocuklarının eğitim gördüğü Milli Eğitim Bakanlığına bağlı anaokulu bünyesindeki ana sınıfları ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul bünyesindeki ana sınıflarında eğitim gören toplam 240 öğrenci ebeveyni ile bu okullarda görev yapmakta olan toplam 20 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan 240 ebeveynin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo.2.1.1’de sunulmuştur.

Tablo 2.1.1. Ebeveynlerin Demografik Özelliklere Göre % ve f Dağılımı (N=240)

Cinsiyet	Erkek	Kadın				
	25 (%10,4)	215 (%89,6)				
Yaş	22'den küçük	23-27 yaş	28-32 yaş	33-37yaş	38'den büyük	
	4 (%1,7)	51 (%21,3)	83 (%34,6)	65 (%27,1)	37(%15,4)	
Eğitim Düzeyi	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Lisansüstü	Okur yazar değil
	60 (%25)	44 (%18,3)	93 (%38,8)	34 (%14,2)	3 (%1,3)	6 (%2,5)
Meslek	Ev Hanımı	İşçi	Memur	Serbest Meslek	Ticaret	Diğer
	185 (%77,1)	10 (%4,2)	18 (%7,5)	13 (%15,4)	3 (%1,3)	11 (%4,6)
Çocuk Sayısı	1	2	3	4	4'ten fazla	
	49(%20,4)	119 (%49,6)	50(%20,8)	15 (5,8)	8 (%3,3)	
Okul Türü	Anaokulu Bünyesinde		İlkokul Bünyesinde			
	120 (%50)		120 (%50)			

Tablo.2.1.1’de yer alan ebeveynlerin gruplandığı bulgular incelendiğinde 215 ebeveynin (%89.6) kadın cinsiyetinde olduğu; 83 ebeveynin (%34.6) 28-32 yaş aralığında olduğu; 93 ebeveynin (%38.8) lise mezunu olduğu; 185 ebeveynin (%77.1) ev hanımı olduğu; 119 ebeveynin (%49.6) 2 çocuk sahibi olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin eğitim düzeylerine ilişkin elde edilen bulgular Tablo. 2.1.2’de sunulmuştur.

Tablo 2.1.2. Ebeveynlerin Okul Türüne Göre Eğitim Düzeylerine İlişkin % ve f Dağılımı (n=240)

Okul Türü	Eğitim Düzeyleri	f	%
Anaokulu Bünyesindeki Ebeveynler	İlkokul	8	6.7
	Ortaokul	19	15.8
	Lise	68	56.7
	Üniversite	24	20
	Lisansüstü	1	0.8
	Okur-Yazar Değil	-	-
	Toplam	120	100
İlkokul Bünyesindeki Ebeveynler	İlkokul	52	43.3
	Ortaokul	25	20.8
	Lise	25	20.8
	Üniversite	10	8.3
	Lisansüstü	2	1.7
	Okur-Yazar Değil	6	5
	Toplam	120	100

Tablo. 2.1.2 incelendiğinde ebeveynlerin okul türüne göre eğitim durumlarının anaokulu bünyesinde bulunan 68 ebeveynin (%56.7) lise mezunu olduğu; ilkökul bünyesinde bulunan 52 ebeveynin (%43.3) ilkökul mezunu olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo.2.1.3'te sunulmuştur.

Tablo 2.1.3. Öğretmenlerin Demografik Özelliklere Göre % ve f Dağılımı (N=20)

Cinsiyet	Erkek	Kadın			
	1 (%5)	19 (%95)			
Yaş	22'den küçük	23-27 yaş	28-32 yaş	33-37 yaş	38'den büyük
	-	4 (%20)	6 (%30)	7 (%35)	3 (%15)
Mesleki Tecrübe	1-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üstü		
	11 (%55)	8 (%40)	1(%5)		
Okul Türü	Anaokulu Bünyesinde		İlkokul Bünyesinde		
	10 (%50)		10 (%50)		

Tablo.2.1.3'te yer alan öğretmenlerin gruplandığı bulgular incelendiğinde 19 öğretmenin (%95) kadın cinsiyetinde olduğu; 6 öğretmenin (%30) 28-32 yaş aralığında olduğu; 11 öğretmenin (%55) mesleki tecrübelerinin 1-10 yıl arasında olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla, ebeveynlere yönelik olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve "Aile Katılım Ölçeği" uygulanmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinden veri toplamak amacıyla ise "Kişisel Bilgi Formu" ve "Açık Uçlu Sorular Formu" kullanılmıştır. Ebeveynlere ve okul öncesi öğretmenlerine yönelik olarak kullanılan ölçme araçlarına ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

2.2.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formları araştırmacılar tarafından çalışma grubunun bireysel ve demografik özelliklerini ortaya koyma amaçlı olarak geliştirilmiştir. Ebeveynlerin sosyo-kültürel özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı ve alan uzmanları tarafından hazırlanan kişisel bilgi formundan oluşmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin mesleki ve kişisel özelliklerini belirlemek amacıyla öğretmenlere yönelik kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Bilgi formları hazırlandıktan sonra alanında uzman 2 öğretim üyesi ve alan uzmanı öğretmenlerden görüş alınarak son şekli verilmiştir. Kişisel bilgi formunda, ebeveynlere yönelik kişisel bilgileri toplamak için toplam 6 soru; öğretmenlere yönelik kişisel bilgileri toplamak için ise 4 soru yer almaktadır.

2.2.2. Aile Katılım Ölçeği (AKO)

Fantuzzo, Tighe ve Childs tarafından (2000) orijinal olarak geliştirilen Aile Katılım Ölçeği (Family Involvement Questionnaire) toplam 21 maddeden ve Ev Temelli Katılım, Okul Temelli Katılım, Okul-Aile İş Birliği Temelli Katılım olmak üzere 3 alt ölçekten oluşmaktadır. Her bir madde 5'li Likert türü bir ölçek üzerinden değerlendirilmekte ve puanlanmaktadır. Okul Temelli Katılım (OTK) alt ölçeği, ailenin okuldaki eğitimsel etkinliklere çocuğu ile birlikte katılımı ile ilgili davranışları tanımlayan 7

maddeden oluşmaktadır. Ev Temelli Katılım (ETK) alt ölçeği, ailenin okul dışı ortamlarda çocuğun öğrenme sürecine desteğini belirlemeye yönelik davranış ve etkinlikleri tanımlayan 5 maddeden oluşmaktadır. Okul Aile İş Birliği Temelli Katılım (OATK) alt ölçeği ise ailenin öğretmen ve okul personeli ile çocuğun gelişimine yönelik etkileşim düzeyini tanımlamaya yönelik 9 maddeden oluşmaktadır. Bu çalışmada ölçeğin bütününe ilişkin Cronbach's Alpha katsayısı 0.89 olarak bulunmuştur. Alt ölçeklerden okul temelli katılım 0.75, ev temelli katılım 0.79, okul aile işbirliği temelli katılım alt boyutu ise 0.82 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar ölçeğin bu çalışma için güvenilir bir ölçme aracı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenlere yönelik olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve "Açık Uçlu Sorular Formu" uygulanmıştır. Öğretmenlere yönelik olarak kullanılan ölçme araçlarına ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

2.2.3. Açık Uçlu Sorular Formu

Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımı çalışmalarına dair düşüncelerini belirlemek amacıyla açık uçlu sorular formu kullanılmıştır. Katılımcılar açık uçlu sorular formu ile bağımsız bir şekilde doğal ve içten cevaplama şansına sahiptir (Reja, Manfreda, Hlebec ve Vehobar; 2003). Alanında uzman 2 öğretim üyesi ve alan uzmanı öğretmenlerden görüş alınarak "Açık Uçlu Sorular Formu" hazırlanmıştır. Bu bağlamda; açık uçlu sorular formunda okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımı çalışmalarına dair düşüncelerini belirlemek amacıyla 5 açık uçlu soru yer almaktadır.

2.3. Veri Toplama Süreci

Araştırma sürecine, okul öncesi eğitiminde aile katılımına dair yaşanan problemler ve bu problemlere üretilebilecek çözüm önerileri düşüncesiyle başlanmıştır. Literatür taraması yapılırken, var olan, ancak üzerinde çalışılmamış bir problemin olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda birden çok problem tespit edilmiş ve problem seçenekleri oluşturulmuştur. Oluşturulan problem seçenekleri, araştırmacının bilgi, beceri ve uzmanlık alanına göre kendi içerisinde sıralamaya konulmuş ve böylelikle çalışma problemi tespit edilmiştir. Tespit edilen problemin, alt problemleri belirtilmiş ve konu başlığı oluşturulmuştur. Literatür taraması yapılarak, konu araştırma sürecine geçilmiştir. Veri toplama araçları oluşturulduktan sonra Mersin ili Akdeniz ilçesi içerisinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığı anaokulu ve ilkokulu bünyesinde yer alan anasınıflarında eğitim gören çocukların ebeveynlerinden ve okul öncesi öğretmenlerinden gönüllük esasına göre veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler analiz edildikten sonra, oluşturulan kaynakça doğrultusunda araştırmacı yazım sürecine başlanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

2.4.1. Nicel Verilerin Analizi

Nicel verilerin analizinde, frekans ve yüzdeler, aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız gruplar için "t" testi, tek yönlü varyans analizi ve Asgari Önemli Fark (LSD) tekniği kullanılmıştır. Sonuçların yorumlanmasında 0,05 anlamlılık düzeyi temel alınmıştır. Araştırma kapsamında istatistiki işlemler için SPSS 20 paket programı kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçekten alınabilecek en yüksek (105) ve en düşük (21) puan farkı seçenek sayısına bölünerek bulunmuştur. Bulunan bu sayı seçenekleri temsil eden en alt sayıdan itibaren ilave edilerek verilerin çözümlenmesinden elde edilen sonuçlar;

"21-37 puan arası" Çok Düşük,

"38-54 puan arası" Düşük,

"55-71 puan arası" Orta,

"72-88 puan arası" Yüksek,

"89-105 puan arası" Çok yüksek, şeklinde yorumlanmıştır.

2.4.2. Nitel Verilerin Analizi

Araştırmanın açık uçlu sorular formunda yer alan nitel verilerin analizinde içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizinde verilerin sistematik bir şekilde derinlemesine incelenip, verileri açıklanabilirliğini kolaylaştıracak kavramlar ve ilişkilere ulaşmanın amaçlandığı bilimsel bir yaklaşımdır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013). Okul öncesi öğretmenlerinin açık uçlu sorulara

yönelik vermiş oldukları cevaplar iki farklı uzman tarafından bağımsız olarak temaları belirlenmiş olup sonrasında temaların karşılaştırılması işlemine geçilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğinin hesaplanması için Miles ve Huberman'ın (2016) önerdiği güvenlik formülü kullanılmıştır. Açık uçlu sorular formunda bulunan 5 farklı soru iki ayrı uzman tarafından ayrı ayrı incelenmiştir. Ardından bu veriler Güvenirlik= Görüş Birliği/ Görüş Birliği+ Görüş Ayrılığı formülü kullanılarak her bir soru için ayrı ayrı olmak üzere güvenirlilik yüzdesi hesaplanmıştır. Miles ve Huberman'a (2016) göre güvenirliliğin 0,80'in üzerinde çıkması araştırma sonuçlarının güvenilir olduğunu göstermektedir.

Açık uçlu sorular formundan elde edilen görüşlerin güvenirlilik katsayı değerleri Tablo 2.4.2.1'de verilmiştir.

Tablo 2.4.2.1. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İçerik Analizi Miles-Huberman Güvenirlilik Değerleri

Görüş Formu Nitel Veri İçeriği	Güvenirlilik Değeri
1 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmalarına Yer Verme Durumlarına İlişkin Görüşleri	.89
2 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmaları Uygulamaları	.85
3 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmalarının Çocuğa Sağlayacağı Yararlara İlişkin Görüşleri	.90
4 Anaokulu Bünyesindeki Ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmaları Sürecinde Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri	.87
5 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmalarının Arttırılmasına Yönelik Önerilerine İlişkin Görüşleri	.85

3. BULGULAR

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt probleminde anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında eğitim görmekte olan öğrencilerin ebeveynlerinin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri incelenmiştir. Bu amaçla anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında eğitim görmekte olan öğrencilerin ebeveynlerinin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri Tablo 3.1.1'de sunulmuştur.

Tablo.3.1.1. Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Eğitim Görmekte Olan Öğrencilerin Ebeveynlerinin Aile Katılımı Çalışmalarına Yönelik Görüş Düzeyleri

Okul Türü	N	En düşük puan	En yüksek puan	\bar{X}	ss
Anaokulu Bünyesindeki Anasınıfı	120	53	105	82,68	11,274
İlkokul Bünyesindeki Anasınıfı	120	49	105	76,55	13,351

Tablo 3.1.1 incelendiğinde; anaokulu bünyesindeki anasınıflarında bulunan ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri puan ortalamalarının 82,68 olduğu, ilkokul bünyesindeki anasınıflarında bulunan ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri puan ortalamasının 76,55 olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda; anaokulu ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında bulunan ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşlerinin yüksek düzeyde bir puan olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt probleminde anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında eğitim görmekte olan öğrencilerin ebeveynlerinin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektedir. Bu amaçla anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında eğitim görmekte olan öğrencilerin ebeveynlerinin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri arasında farka ilişkin bulgular Tablo 3.2.1.'de verilmiştir.

Tablo.3.2.1 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Eğitim Görmekte Olan Öğrencilerin Ebeveynlerinin Aile Katılımı Çalışmalarına Yönelik Görüş Düzeyleri Arasındaki Farka İlişkin T Testi Analiz Sonuçları

Okul Türü	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Anaokulu Bünyesinde Bulunan Ebeveynler	120	82,68	11,274	239	3,838	,000
İlkokul Bünyesinde Bulunan Ebeveynler	120	76,55	13,351			

Tablo 3.2.1 incelendiğinde ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri puanı ortalamaları, okul türlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır [$t= 3,838, p= ,000<0,05$].

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemde anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında çalışan öğretmenlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşleri araştırılmıştır. Bu amaçla anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında çalışan öğretmenlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşlerine dair bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo.3.2.3.1 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmalarına Yer Verme Durumları

GÖRÜŞLER (N=10)	ANAOKULU	İLKOKUL
Yalnızca sınıf içi	9	3
Hem sınıf içi hem sınıf dışı	1	3
Yer verilmiyor	-	3
Cevap yok	-	1

Tablo 3.2.3.1 incelendiğinde anaokulu bünyesindeki anasınıflarında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinden 9 öğretmenin (%90) aile katılımı çalışmalarına sınıf içi etkinliği olarak yer verdikleri; ilkokul bünyesindeki anasınıflarında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinden 3'er öğretmenin (%30) yalnız sınıf içi; yalnız sınıf dışı; hem sınıf içi hem sınıf dışı olmak üzere aile katılımı etkinliklerine yer verdiklerine dair görüş belirttikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 3.2.3.2 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmaları Uygulamaları

GÖRÜŞLER		ANAOKULU BÜNYESİ		İLKOKUL BÜNYESİ	
Kategoriler	Kodlar	f	%	f	%
Sınıf İçi Uygulamalar	Deney Yapımı	9	25.7	3	27.3
	Öykü Anlatımı	9	25.7	3	27.3
	Kurabiye Yapımı	4	11.4	1	9.1
	Sanat Etkinlikleri (Boyama, Kukla vb.)	4	11.4	2	18.2
	Meslek Tanıtımı	3	8.6	1	9.1
	Çocuk Oyunları	2	5.7	-	-
	Evcil Hayvan Tanıtımı	1	2.9	-	-
	Çiçek Ekimi	1	2.9	1	9.1
	Turşu Yapımı	1	2.9	-	-
	Tuz Seramiği Yapımı	1	2.9	-	-
Sınıf Dışı Uygulamalar	İş Yeri Gezileri	-	-	1	25
	Sinema Gezileri	-	-	1	25
	Piknik Gezileri	1	100	2	50

Tablo 3.2.3.2 incelendiğinde anaokulu bünyesindeki ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımı çalışmaları uygulamaları "Sınıf İçi Uygulamalar" kategorisinde anaokulunda görev yapan öğretmenlerin 9 kez (%25.7) "Deney Yapımı ve Öykü Anlatımı"; ilkokulda görev yapan öğretmenlerin 3 kez (%27.3) "Deney Yapımı ve Öykü Anlatımı" olarak görüş belirttikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Anaokulu bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmenin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

"Haftanın çocuğu adlı bir etkinlik var. İsteyen aileler deney yapıyor, hikaye okuyor, oyun oynatıyor vs." (Ö.3)

İlkokul bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmenin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

“Özel yeteneği olan velileri sınıfa davet ediyoruz. Ayrıca çeşitli meslek gruplarında yer alan velilerin meslek tanıtımları için sınıfa davet ediyoruz.” (Ö.4)

Tablo.3.2.3.3. Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmalarının Çocuğa Sağlayacağı Yararlara İlişkin Görüşleri

GÖRÜŞLER		ANAOKULU BÜNYESİ		İLKOKUL BÜNYESİ	
Kategoriler	Kodlar	f	%	f	%
Sosyal Gelişime ve Akademik Başarıya Katkı	Özgüven	4	44.4	7	33.3
	Motivasyon	2	22.2	4	19
	Olumlu Bakış Açısı Kazanma	-	-	3	14.3
	Akademik Başarı	-	-	3	14.3
	Mutlu Hissetme	2	22.2	2	9.5
	Değerli Hissetme	1	11.1	-	-
İş birliği ve İletişim	Okula Aidiyet	-	-	2	9.5
	Aile-Çocuk İletişimi	3	50	1	33.3
	Okul-Aile-Çocuk İş birliği	2	33.3	2	66.6
	Ebeveynlerin Okula Aidiyeti	1	16.7	-	-

Tablo 3.2.3.3 incelendiğinde aile katılımı etkinliklerinin çocuklara sağlayacağı yararlaraya yönelik; anaokulu bünyesinde görev yapmakta öğretmenlerin “Sosyal Gelişime ve Akademik Başarıya Katkı” kategorisinde 4 kez (%44.4) Özgüven; “İş Birliği ve İletişim” kategorisinde 3 kez (%50) Aile Çocuk İletişimine katkı sağladığı; ilkökul bünyesinde görev yapmakta olan öğretmenlerin “Sosyal Gelişime ve Akademik Başarıya Katkı” kategorisinde 7 kez (%33.3) Özgüven; “İş Birliği ve İletişim” kategorisinde 2 kez Okul-Aile-Çocuk İşbirliğine katkı sağladığını belirttikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Anaokulu bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmenin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

“Özellikle velisi katılan öğrenciler açısından önemi büyük. Kendilerine özgüvenlerinin artması ile birlikte anne ya da babaları sınıfta görmek çocukları ne kadar önemsediklerini sevdiklerini hissettirmiş oluyorlar.” (Ö.2)

İlkokulu bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmenin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

“Çocuklar ailesinin okula gelip aile katılım çalışmasını yaptığında okula daha istekli geliyor, o gün özgüveni daha yüksek oluyor. Aile kendini daha özel hissediyor. Öğretmeni daha iyi anlıyor.” (Ö.1)

Tablo.3.2.3.4 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmaları Sürecinde Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri

GÖRÜŞLER		ANAOKULU BÜNYESİ		İLKOKUL BÜNYESİ	
Kategoriler	Kodlar	f	%	f	%
Çocuk Boyutu	Çocuğun Kontrollden Çıkması	2	66.6	1	100
	Ebeveyni Katılmayan Çocuğun Üzgün Hissetmesi	1	33.3	-	-
Ebeveyn Boyutu	Ebeveynlerin İsteksizliği	6	54.5	7	50
	Ebeveynlerin Sınıfta Daha Çok Kalmak İstemeleri	2	18.2	-	-
	Etkinlik Sürecini Verimli Yönetememesi	2	18.2	-	-
	Ebeveynlerin Çekingen Kalması	1	9.1	1	7.1
	Ekonomik Nedenler	-	-	4	28.6
	Ebeveynler Arası Rekabet ve Çatışma	-	-	1	7.1
	Sosyal Çevre Baskısı	-	-	1	7.1

Tablo 3.2.3.4 incelendiğinde öğretmenlerin aile katılımı çalışmaları sürecinde yaşadıkları sorunlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde; anaokulu bünyesinde görev yapmakta olan öğretmenlerin “Çocuk Boyutu” kategorisinde 2 kez (%66.6) çocukların aile katılımı çalışmaları sürecinde “Kontrollden Çıkması”; “Ebeveyn Boyutu” kategorisinde 6 kez (%54.5) “Ebeveynlerin İsteksizliği”; ilkökul bünyesinde görev yapmakta olan öğretmenlerin “Çocuk Boyutu” kategorisinde 1 kez (%100) çocukların

aile katılımı çalışmaları sürecinde “Kontrolden Çıkması”; “Ebeveyn Boyutu” kategorisinde 7 kez (%50) “Ebeveynlerin İsteksizliği” olarak görüş belirttikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Anaokulu bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmeninin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

“Ailelere verilen görevlerin zamanında yerine getirilmemesi ya da ailelerin sorumluluk almak istememeleri. Ayrıca süre aşımı sağlaması ve bazı velilerin sınıfta daha fazla süre kalmak istemeleri.” (Ö.5)

İlkokul bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmeninin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

“Velilerin isteksiz davranmaları en önemli sorundur. Diğer sorunlar sınıfımızın fiziksel koşullarının her etkinliği yapmamıza olanak vermiyor olması. Velilerin ekonomik sıkıntıları sorun olarak karşımıza çıkıyor.” (Ö.8)

Tablo.3.2.3.5 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmalarının Arttırılmasına Yönelik Önerilerine İlişkin Görüşleri

GÖRÜŞLER		ANAOKULU BÜNYESİ		İLKOKUL BÜNYESİ	
Kategoriler	Kodlar	f	%	f	%
Eğitim	Ebeveynlerin Bilinçlendirilmesi Gerekliliği	4	100	6	75
	Aile Katılımı Çalışmaları Her Hafta Olmalı	-	-	2	25
Sosyal Faaliyetler	Aile Geceleri	3	75	1	100
	Okul Projeleri	1	25	-	-
Diğer	Ekonomik Teşvik	-	-	2	100

Tablo 3.2.3.5 incelendiğinde öğretmenlerin aile katılımı çalışmalarının arttırılmasına yönelik önerilerine ilişkin olarak anaokulu bünyesinde görev yapan öğretmenlerin “Eğitim” kategorisinde 4 kez (%100) “Ebeveynlerin Bilinçlendirilmesi” gerekliği; “Sosyal Faaliyetler” kategorisinde 3 kez (%75) “Aile Geceleri” düzenlenebileceği olarak; ilkokul bünyesinde görev yapmakta olan öğretmenlerin “Eğitim” kategorisinde 6 kez (%75) “Ebeveynlerin Bilinçlendirilmesi” gerekliği; “Sosyal Faaliyetler” kategorisinde 1 kez (%100) “Aile Geceleri” düzenlenebileceği; “Diğer” kategorisinde 2 kez (%100) “Ekonomik Teşvik” verilebileceği şeklinde öneriler belirttikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Anaokulu bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmeninin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

“Daha kaliteli aile katılım çalışmaları planlanabilir. Sorumlu olduğu için değil, çocuğunun gelişimine katkı sağlayacağını bilen veliler için okul açılmadan önceden kurslar verilebilir.” (Ö.10)

İlkokul bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmeninin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

“Aileler çocuklarının evdeki öğretmenleridir. Önce bu konuda aile eğitimine yer verilerek konu hakkında bilinçlendirilmesi gerekir. Bu şekilde belki veli isteksizliğinin önüne geçilebilir. Dolayısıyla aile katılım çalışmaları da arttırılmış olur.” (Ö.7)

Tablo.3.2.3.6 Anaokulu Bünyesindeki ve İlkokul Bünyesindeki Anasınıflarında Görev Yapmakta Olan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımı Çalışmalarına Yönelik Diğer Görüşleri

GÖRÜŞLER		ANAOKULU BÜNYESİ		İLKOKUL BÜNYESİ	
Kodlar		f	%	f	%
Etkinlik Sayısı Arttırılmalı		1	20	-	-
Katılım Sağlamayan Ebeveyne Yaptırım Gerekliliği		1	20	-	-
MEB İyileştirme Çabası Gerekliliği (İşlevsellik, Nitelik vb.)		3	60	2	40
Eğitim Programından Çıkarılmalı		-	-	1	20
Ebeveynlerin Bilinçlenmesi Adına Eğitim Gerekliliği		-	-	2	40

Tablo 3.2.3.6 incelendiğinde öğretmenlerin aile katılımı etkinliklerine yönelik diğer görüşleri olarak anaokulu bünyesindeki öğretmenlerin 3 kez (%60) Milli Eğitim Bakanlığının aile katılımı etkinliklerine

dair iyileştirme çabası gerekliliğine vurgu yaparken; ilkökul bünyesindeki öğretmenlerin 2 kez (%40) Milli Eğitim Bakanlığının (işlevsellik ve nitelik vb.) aile katılımı etkinliklerine dair iyileştirme çabası gerekliliğine ve “Ebeveynlerin Bilinçlendirilmesi” gerekliliğine vurgu yaptıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

Anaokulu bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmenin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

“Aile katılımı çalışmalarında veliler ne yapacaklarını çok fazla bilmemekle birlikte eğitime destek anlamında çalışma zenginliği açısından kısır kalmaktadır.” (Ö.5)

İlkokul bünyesinde görev yapmakta olan bir okul öncesi öğretmenin konuya ilişkin görüşleri doğrudan alıntı yapılarak aşağıda sunulmuştur.

“Milli Eğitim Bakanlığı aile katılımı çalışmalarına yönelik çalışma yaparak, istenilen katılım ve başarının sağlanamamasındaki unsurların belirlenip, bunların çözüme ulaştırılması adına gereken önem verilmelidir.” (Ö.8)

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Anaokulu ve ilkökul bünyesindeki anasınıflarında bulunan ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşlerinin yüksek düzeyde bir puan olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bilinçlenen ebeveynler okul öncesi kurumlarını, çocukların gelecekteki okul ve sosyal hayata yönelik yaşantılarını destekleyen becerilerin temellerin atıldığı yer olarak görmektedir (Aktaş Arnas, 2002; Bayrak ve Köksal, 2017). Bu bağlamda; bilinçlenen ebeveynlerin okul öncesi eğitime ve aile katılımına ilişkin olumlu algılarının ebeveynlerin okul öncesi eğitim ve kurumlarına bakış açılarının değişiminden kaynaklandığı söylenebilir. Bu çalışmanın sonucu Konokman ve Yokuş (2016) yapmış oldukları çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Anaokulu ve ilkökul bünyesindeki anasınıflarından bulunan ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri puanı ortalamalarının anaokulu bünyesinde bulunan ebeveynlerin lehine anlamlı bir farklılık bulunduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeylerine etki eden faktörlerinden birinin eğitim düzeyleri olduğu (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010); ebeveynlerin eğitim düzeyleri yükseldikçe aile katılımı çalışmalarına katılım düzeylerinin arttığına ilişkin çalışmaların (Ekinci Vural ve Gürşimşek, 2009; Kotaman, 2008; Pena, 2000) olduğu görülmektedir. Bu bağlamda; ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri puan ortalamalarındaki farklılığın, ebeveynlerin eğitim düzeylerinden kaynaklandığı söylenebilir. Bu çalışmanın sonucu Erdoğan ve Demirkasımoğlu'nun (2010) yapmış oldukları çalışmanın sonucuyla paralellik göstermekte olup; Özcan ve Aydoğan (2014), Gürşimşek, Kefi ve Girgin (2007), Konokman ve Yokuş'un (2016) yapmış oldukları çalışmaların sonuçlarıyla da örtüşmemektedir.

Ebeveynlerin aile katılımı etkinliklerinde yaşanan sorunlara ilişkin anaokulu ve ilkökul bünyesinde görev yapan öğretmenler; aile katılımı çalışmalarına dair ebeveynlerin bilgi eksikliklerinin olduğu ve bilinçlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Erdoğan ve Demirkasımoğlu (2010) yaptıkları çalışmada aile katılımını engelleyen faktörlerden birinin de ailelerin olumsuz tavırları, ailelerin bilgi ve eğitim düzeyinin yetersiz olması sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmanın sonucu Erdoğan ve Demirkasımoğlu (2010)'nun yapmış olduğu çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Öğretmenlerin aile katılımı sürecine ilişkin ebeveynlere yönelik yaşanan sorunlara dair, ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına katılım konusunda isteksizliklerini vurgulamakta ve çözüm önerisi olarak ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik bilinçlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Günay Bilaloğlu ve Aktaş Arnas (2019) yapmış oldukları çalışmada öğretmenlerin aile katılımı konusunda katılım sağlamama durumlarının “ilgisiz ve isteksiz” olmalarından kaynaklandığını belirtmekte olup; bu durumun gerçek nedenini araştırmaya yönelik herhangi tespit çalışması içerisinde bulunmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda; öğretmenler aile katılımını engelleyen faktörleri tespit etmeye yönelik olarak çalışmalar yaparak engelleri tespit etmeli ve bu sonuçlar doğrultusunda yeni çözüm yolları bulması gerekmektedir. Öğretmenler, ailelerin okul sürecine katılımlarına yönelik engelleri tespit ederek ebeveynleri anlamaya çalışmalıdır (Finders ve Lewis, 1994; akt.; Günay Bilaloğlu ve Aktaş Arnas, 2019).

Bu araştırmanın ebeveynler ve okul öncesi öğretmenleri boyutundaki sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Ebeveynler boyutunda;

-Ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına ilişkin görüş düzeylerinin “yüksek” düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

-Ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeylerinin okul türlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, bu farkın anaokulu bünyesindeki ebeveynlerin lehine olduğu tespit edilmiştir.

Okul öncesi öğretmenleri boyutunda;

-Öğretmenlerin, aile katılımı çalışmalarına genellikle sınıf içi etkinliği olarak yer verdikleri; aile katılımı çalışmalarının çocukların sosyal-duygusal gelişimlerine katkı sağladığına dair görüş belirttikleri tespit edilmiştir.

-Aile katılımı çalışmaları uygulama sürecinde ebeveynlere yönelik sorunların öğrencilere göre daha çok yaşandığı tespit edilmiştir.

-Aile katılımı çalışmalarının artırılması adına ebeveynlerin aile katılımı çalışmaları uygulama sürecine dair eğitim almaları gerektiği ve ebeveynlerin bu eğitimi almadan aile katılımı çalışmalarının amacına ulaşamayacağına dair ortak görüş belirttikleri tespit edilmiştir.

5. ÖNERİLER

Okul öncesi eğitimi dönemindeki çocukların ebeveynlerinin aile katılımı çalışmalarına ilişkin bilgilendirilmesi için veli bilgilendirme toplantıları, alan uzmanlarıyla gerçekleştirilecek seminerler düzenlenebilir.

Öğretmenlerin aile katılımı çalışmalarının eğitim sürecine entegrasyonuna ilişkin mesleki gelişim eğitimleri düzenlenebilir ve aile katılımı çalışmalarının Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS) ya da diğer eğitim portallarından değerlendirilerek aile katılımı programının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Aktaş Arnas, Y. (2002). Okul öncesi dönemde fen eğitiminin amaçları. *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi*, 6(7), 1-6.
- Anders, Y., Grosse, C., Rossbach, H. G., Ebert, S. & Weinert, S. (2013). Preschool and primary school influences on the development of children's early numeracy skills between the ages of 3 and 7 years in Germany. *School Effectiveness and School Improvement*, 24(2), 195-211.
- Arnold, D. H., Zeljo, A., Doctoroff, G. L., & Ortiz, C. (2008). Parent involvement in preschool: Predictors and the relation of involvement to preliteracy development. *School psychology review*, 37(1), 74-90.
- Barnett, W. S., Carolan, M. E., Fitzgerald, J., & Squires, J. H. (2012). The State of Preschool 2012: State Preschool Yearbook. Executive Summary. *National Institute for Early Education Research*.
- Bayrak, S., & Köksal, O. (2017). Ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentilerinin incelenmesi (Elazığ ili örneği). *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(45), 547-557.
- Bilaloğlu, R. G., & Aktaş Arnas, Y. (2019). Okul öncesi eğitimde aile katılımı engelleri ve süreçte karşılaşılan sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 804-823.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cömert, D. & Güleç, H. (2004). Okulöncesi eğitim kurumlarında aile katılımının önemi: öğretmen-aile-çocuk ve kurum. *AKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1),131-145.
- Creswell, J. W. (2017). *Eğitim Araştırmaları: Nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi*, (çev. Ed: Eksi, H.), İstanbul: Erdem Yayınları,

- Çınkır, Ş. ve Nayır, F. (2017). Okul aile işbirliği standartlarına ilişkin veli görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 245-264.
- Duncan, G. J., & Magnuson, K. (2013). Investing in preschool programs. *Journal of economic perspectives*, 27(2), 109-32.
- Ekinci Vural, D. (2012). *Okul öncesi eğitimin ilköğretime etkisinin aile katılımı ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir.
- Ekinci Vural, D. ve Gürşimşek I. (2009). Okul öncesi eğitimde aile katılımlı sosyal beceri eğitimi. *e- Journal of New World Sciences Academy*, 4 (3), 1110-1122.
- Epstein, J. L. (1995). School/family/community partnerships. *Phi delta kappan*, 76(9), 701-712.
- Epstein, J. (2018). *School, Family, and Community Partnerships, Student Economy Edition: Preparing Educators and Improving Schools*. Routledge.
- Erdoğan, Ç. & Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Educational Administration: Theory and Practice* 16(3) 399-431.
- Fantuzzo, J., Tighe, E. & Childs, S. (2000). Family Involvement Questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. *Journal of educational psychology*, 92(2), 367.
- Finders, M. & Lewis, C. (1994). Why some parents don't come to school. *Educational Leadership*, 51(8), 50-54.
- Güler Yıldız, T. (2017). *Anne baba eğitimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Gürşimşek, İ., Kefi, S. & Girgin, G. (2007). Okulöncesi eğitime babaların katılım düzeyi ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 181-191.
- Henderson, A. T. (1987). *The Evidence Continues to Grow: Parent Involvement Improves Student Achievement. An Annotated Bibliography. National Committee for Citizens in Education Special Report*.
- Ho, E. S. & Kwong, W. (2013). Parental Involvement on Children's Education (e-book). www.springer.com.
- Hornby, G. & Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational review*, 63(1), 37-52.
- Kandır, A. (2005). *Erken Çocukluk Eğitiminde Kaliteyi Belirleyen Ölçütler, Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar I*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Kaiser, M. & Bauer, J. M. (2019). Preschool child care and child well-being in Germany: Does the migrant experience differ? *Social Indicators Research*, 144(3), 1367-1390.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (24. bs.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kotaman, H. (2008). Türk ana babalarının çocuklarının eğitim öğretimlerine katılım düzeyleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 135-149.
- Konokman, G. Y. & Yokuş, G. (2016). Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitime Katılım Düzeylerine İlişkin Algıları/Parents' Perceptions on Their Involvement in Preschool Education. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35),176-193.
- Manigo, C. & Allison, R. (2017). Does Pre-School Education Matter? Understanding the Lived Experiences of Parents and Their Perceptions of Preschool Education. *Teacher Educators' Journal*, 10, 5-42.
- Miles, B. M. & Huberman, M. A. (2016). *Nitel veri analizi*. (Çeviri Editörleri: S. Akbaba Altun ve A. Ersoy). Ankara: Pegem Akademi.

- McKay, M. M., Atkins, M. S., Hawkins, T., Brown, C. & Lynn, C. J. (2003). Inner-City African American parental involvement in children's schooling: Racial socialization and social support from the parent community. *American Journal of Community Psychology*, 32(1-2), 107-114.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2013). *Okul öncesi eğitim programı ile bütünleştirilmiş aile destek eğitim rehberi*. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Genel Müdürlüğü Ankara
- Morrison, G.S. (2006). *Fundamentals of early childhood education*. USA: Pearson, Merrill Prentice Hall.
- Özcan, Ç. & Aydoğan, Y. (2014). Aile katılımı ile çocukların akademik benlik saygısı arasındaki ilişkinin anne-baba görüşlerine göre incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(202), 19-36.
- Pena, D. C. (2000). Parent involvement: Influencing factors and implications. *The Journal of Educational Research*, 94(1), 42-54.
- Reja, U., Manfreda, K. L., Hlebec, V. & Vehovar, V. (2003). Open- Ended vs Close- Ended Questions in Web Questionnaires, *Developments in Applied Statistics*, 159-177. <https://www.stat-d.si/mz/mz19/reja.pdf> Erişim: 30/08/2018.
- Siraj-Blatchford, I., Muttock, S., Syla, K., Gilden, R. & Bell, D. (2002). Researching effective pedagogy in the early years. <http://www.327matters.org/docs/rr356.pdf> Erişim:10.12.2018.
- Temel, F. Z. (2001). *Okul öncesi eğitime ana-baba katılımı. Gazi Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı* (Geliştirilmiş Baskı). İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Seçkin, N. ve Koç, G. (1997). Okulöncesi Eğitimde Okul-Aile İşbirliği. *Yaşadıkça Eğitim*, 51, 5- 10.
- The National Parent Teacher Association (PTA) (2015). PTA &Parent Involvement-Background Information Definition of Parent Involvement. Erişim: <http://www.papta.org/domain/73> (05.12.2020).
- Turner, K. M., Richards, M. & Sanders, M. R. (2007). Randomised clinical trial of a group parent education programme for Australian Indigenous families. *Journal of Paediatrics and Child Health*, 43(4), 243-251.
- Zembar, R., & Unutkan, Ö. P. (2001). *Okul öncesi dönemde çocuğun sosyalleşmesinde ailenin yeri*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.